

DROBNOUSTROJE I CHOROBY PRZEWLEKŁE U LUDZI

Andrzej Szkaradkiewicz

Katedra i Zakład Mikrobiologii Lekarskiej,
Akademia Medyczna im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu,
61-712 Poznań, ul. Wieniawskiego 3

Słowa kluczowe:	drobnoustroje, choroby przewlekłe, onkogeneza
Key words:	microbes, chronic diseases, oncogenesis

Patogenność drobnoustrojów zwykle manifestuje się u ludzi ostrym zespołem chorobowym, najczęściej kończącym się eliminacją patogenu i ustępowaniem objawów klinicznych. Jednocześnie badania wskazują, że u osób normoreaktywnych wiele jest przewlekłych jednostek chorobowych o charakterze zapalno-autoimmunologicznym, także wywoływanych przez drobnoustroje. W etiopatogenezie tych chorób istotną rolę odgrywa zjawisko mimikry cząsteczkowej, tj. występowanie homologii strukturalnej między mikroorganizmami i immunodeterminantami gospodarza, czego następstwem może być rozwój autoimmunizacji. Dobrze znane są choroba reumatyczna i kłębuszkowe zapalenie nerek, uwarunkowane krzyżową reakcją odpornościową najprawdopodobniej wobec niektórych serotypów białka M *Streptococcus pyogenes* i antygenów własnych gospodarza. W ostatnich latach burzliwy rozwój glikobiologii umożliwił poznanie struktur wielu antygenów poli-sacharydowych i glikolipidowych bakterii determinujących mimikrę cząsteczkową, której wynikiem mogą być takie zespoły, jak: bakteryjne zapalenie wsierdza, choroba Guillaina-Barrego i zespół Millera-Fishera. Z kolei, nadal problemem otwartym jest związek przyczynowy przewlekłego zakażenia z chorobą nowotworową. Do chwili obecnej akceptuje się w onkogenezie udział bakterii: *Helicobacter pylori*, *Chlamydia trachomatis*, *Chlamydia pneumoniae* oraz wirusów należących do czterech rodzin: *Herpesviridae* (EBV, HHV8), *Papillomaviridae* (HPV), *Retroviridae* (HTLV) i *Hepadnaviridae* (HBV). Uznaje się też karcinogenność mikotoksyn wytwarzanych przez grzyby strzępkowe, szczególnie z rodzaju *Aspergillus* i *Fusarium*. Etiopatogenetycznie związana z wymienionymi patogenami lista chorób jest coraz obszerniejsza, wśród których są: rak żołądka, rak szyjki macicy, choroba nowotworowa płuc, rak części nosowej, jak również ustnej gardła, mięsak Kaposiego, białaczki i chłoniaki T, pierwotny rak wątroby.